

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO TAIKYMO APMOKESTINANT DARBUOTOJO GAUTĄ NAUDĄ DARBDAVIO LĖŠOMIS APMOKĖJUS PAPILDOMO (SAVANORIŠKO) SVEIKATOS DRAUDIMO PASLAUGĄ

VMI prie FM¹, siekdama formuoti nuoseklią ir pagrįstą poziciją vertinant darbuotojo gautą naudą, kai jo darbdavys savo lėšomis apmoka darbuotojo papildomą (savanorišką) sveikatos draudimo paslaugą, paaiškina GPMĮ² nuostatų taikymą Lietuvos Respublikos saugumo įnašo įstatymo (toliau - SI) nuostatų kontekste.

SI reglamentuoja saugumo įnašo (toliau - SI), kaip atskiro mokesčio, įtraukto į MAĮ³ 13 str. 30 punktą, mokėjimą. Šio mokesčio objektas yra draudimo įmokos pagal ne gyvybės draudimo sutartis (SI 3 str. 1 d.).

Gyventojų gautų pajamų apmokestinimą reglamentuoja GPMĮ.

GPMĮ 9 straipsnio 1 dalyje yra nustatyti atvejai, kada gyventojų gauta nauda nepripažįstama pajamomis, gautomis natūra. Taigi, gyventojų gautas turtas, paslaugos arba kita nepiniginė nauda, kuri nėra paminėta GPMĮ 9 straipsnio 1 dalyje, tačiau yra laikoma pajamomis, kaip tai apibrėžta GPMĮ 2 straipsnio 14 dalyje ir gaunama GPMĮ 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtomis sąlygomis, yra pripažįstama pajamomis, gautomis natūra. Vertinant situaciją, kai darbdavys savo lėšomis apdraudžia darbuotoją papildomu (savanorišku) sveikatos draudimu, darbuotojo natūra gauta nauda pasireiškia tuo, kad darbuotojas nepatiria išlaidų, kurias patirtų, jeigu tokią draudimo sutartį sudarytų savo lėšomis. Būtent nepatiriamos išlaidos draudimo paslaugos įgijimo momentu laikytinos gauta ekonomine nauda, kuri GPMĮ taikymo aspektu laikoma pajamomis ir ji nesiejama su ateityje dėl draudžiamąjį įvykių gautinų paslaugų apimtimi. Kadangi toks atvejis nėra įtrauktas į GPMĮ 9 straipsnio 1 dalyje įvardintų atvejų, kurie nepripažįstami pajamomis, gautomis natūra, sąrašą, gauta nauda yra gyventojų pajamų mokesčio objektas.

Konstatavus, kad gyventojų gautas turtas, paslaugos ar kita gauta nauda pagal GPMĮ 9 straipsnio 1 dalies nuostatas, galiojusias pajamų gavimo momentu yra pripažįstama pajamomis, gautomis natūra, tokia ne pinigais gauta nauda turi būti įvertinama, t. y. nustatoma suma, nuo kurios GPMĮ nustatyta tvarka turi būti skaičiuojamas gyventojų pajamų mokestis, arba kuri pagal GPMĮ nuostatas priskiriama gyventojų neapmokestinamosioms pajamoms. Vadovaujantis GPMĮ 9 straipsnio 3 dalimi ir Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašo⁴ (toliau - Tvarkos aprašas) 2 punktu, gaunant turtą, paslaugas ar kitą naudą, pajamos, gautos natūra, įvertinamos pagal pajamų natūra davėjo šiam turtui įsigyti arba paslaugoms apmokėti turėtas išlaidas, išskyrus tvarkos aprašo 3-6 punktuose nustatytus atvejus. Remiantis išdėstytu konstatuotina, kad

¹ Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM).

² Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas (toliau - GPMĮ).

³ Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas (toliau - MAĮ).

⁴ Patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1K-162 „Dėl Pajamų, gautų natūra, tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų apsauga](#).

gvildenamos situacijos atveju įvertinant darbuotojo iš darbdavio gautą naudą, ji tiesiogiai siejama su pajamų natūra davėjo patirtomis išlaidomis, t. y. situacijos vertinimu PMĮ⁵ taikymo tikslu.

VMI prie FM 2026 m. sausio 5 d. rašte Nr. R-19 „Dėl saugumo įnašo pripažinimo leidžiamais atskaitymais“ paaiškinta, kad apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, draudėjo (juridinio asmens) sumokama suma, įskaitant SĮ dedamąją, vertinama kaip patirtos sąnaudos įsigyjant draudimo paslaugą (draudimo sutarties kainos dalis) ir priskiriama leidžiamoms atskaitymams pagal PMĮ 17 straipsnio 1 dalies nuostatas, jeigu šios sąnaudos būtinos pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti. Tokiu atveju draudiko atžvilgiu SĮ dalis būtų nepriskiriama jo pajamoms ir sąnaudoms. Atitinkamas paaiškinimas taip pat yra pateiktas VMI prie FM internetinėje svetainėje DUK skiltyje (24 DUK).

Šis paaiškinimas buvo parengtas suinteresuotų asociacijų prašymu bei motyvais, remiantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateikta nuomone bei atsižvelgiant į Lietuvos banko Finansų rinkos priežiūros departamento paaiškinimą dėl draudimo įmonių veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų ir draudimo veiklos specifikos, SĮ, kaip netiesioginį mokesčių vertinant sisteminiu aspektu.

PMĮ tikslu įvertinus, kad SĮ yra neatsiejama draudimo paslaugos kainos dalis, kuri neskaidoma į draudimo įmoką ir SĮ, ir yra draudėjo (juridinio asmens) leidžiami atskaitymai, o draudikui SĮ nėra jo sąnaudos, todėl ir pagal GPMĮ 9 straipsnio nuostatas atitinkamai laikytina, kad visa darbdavio išlaidų suma, įskaitant SĮ dedamąją (nepriklausomai nuo to, ar draudimo polise ir / ar sąskaitoje SĮ suma išskirta, ar neišskirta) laikoma darbuotojo pajamomis, gautomis natūra, kurios apmokestinamos GPMĮ nustatyta tvarka taikant GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 14-1 punkte nustatytą lengvatą. Atitinkamas paaiškinimas yra pateiktas VMI prie FM internetinėje svetainėje DUK skiltyje (25 DUK).

Toks paaiškinimas taip pat grindžiamas GPMĮ 9 straipsnio 3 dalimi ir 8 straipsnio nuostatomis, kurios apibrėžia pajamų gavimo momentą: pajamų gavimo momentu laikomas momentas, kai bet kokia forma išmokamos išmokos, jei pagal GPMĮ prievolė išskaičiuoti pajamų mokestį nuo gyventojų pajamų nustatyta mokestį išskaičiuojančiam asmeniui. Taigi, vadovaujantis GPMĮ nuostatomis, pajamos natūra laikomos gautomis tuo momentu, kai darbdavys, siekdamas įsigyti draudimo paslaugą darbuotojui, jo naudai sumoka draudimo paslaugos kainą (pagal sutartį apskaičiuotą mokėtiną sumą). GPMĮ nustatytas pajamų gavimo momentas, kuriuo pagal GPMĮ 23 straipsnio nuostatas darbdavys privalo įvertinti savo, kaip mokestį išskaičiuojančio asmens, prievolę apskaičiuoti, išskaičiuoti ir nustatyti terminu sumokėti į biudžetą GPM⁶, nesutampa su SĮ 4 straipsnio (Saugumo įnašo mokėtojai) ir 9 straipsnio (Saugumo įnašo apskaičiavimas, deklaravimas ir mokėjimas) nuostatomis, apibrėžiančiomis SĮ sumokėjimo tvarką. Pagal paminėtų straipsnių nuostatas SĮ moka DĮ⁷ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyti draudikai, kurie SĮ apskaičiuoja, sumoka ir SĮ deklaraciją teikia Valstybinei mokesčių inspekcijai pasibaigus mokėjimo laikotarpiui (kalendoriniam ketvirčiui), ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos.

Taigi, kai praktinių situacijų atvejais pagal papildomo (savanoriško) sveikatos draudimo sutartis mokėtiną sumą draudikai apskaičiuoja draudimo paslaugos pirkimo momentu ir be visos draudimo sutartyje nurodytos mokėtinios sumos (įskaitant SĮ) įsigyti draudimo paslaugos nėra praktinės galimybės, GPMĮ taikymo aspektu draudimo paslaugos kainos sumokėjimo momentu nėra teisinio pagrindo konstatuoti, kad šiuo momentu draudėjas sumoka SĮ SĮ nustatyta tvarka.

Kadangi visa darbdavio sumokėta suma (darbuotojo naudai sumokėta draudimo paslaugos kaina, įskaitant SĮ dedamąją), pajamų gavimo momentu pripažįstama darbuotojo pajamomis, gautomis natūra, ir GPMĮ taikymo tikslu laikoma draudimo įmoka, darbuotojo gautos pajamos gali būti priskiriamos pajamų mokesčiu neapmokestinamosioms pajamoms, jeigu tenkinamos GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 14-1 punkte nustatytos sąlygos. VMI prie FM išaiškinimas, kad GPMĮ taikymo tikslu visa darbdavio už darbuotoją pagal draudimo sutartį sumokėta suma (draudimo paslaugos kaina) laikoma draudimo įmoka nepanaikina galimybės taikyti GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 14-1 punkte numatytą lengvatą 350 Eur dydžio rėmuose, kai draudimo objektas yra apdraustojo sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas. Tuo atveju, kai nėra tenkinamos mokesčio lengvatos taikymo sąlygos, nuo pagal mokesčio mokėjimo tvarką gyventojų A klasės pajamos priskiriamos

⁵ Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymas (toliau - PMĮ).

⁶ Gyventojų pajamų mokestis (toliau - GPM).

⁷ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas.

išmokos mokesčių apskaičiuoti, išskaičiuoti ir nustatytu terminu į biudžetą sumokėti turi jas išmokantis asmuo (darbdavys). Pagal pajamų rūšį šios iš darbdavio gautos pajamos laikomos su darbo santykiais susijusiomis pajamomis. Per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) gautos pajamos iš darbo santykių bus sumuojamos su pagrindiniais GPM tarifais apmokestinamomis pajamomis ir apmokestinamos 20, 25 ar 32 proc. GPM tarifu, priklausomai nuo pajamų dydžio.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

